

STYLLUS

ANY I

Organ de l'Institut de Figueres

NÚM. 4

Hores viscudes

La vida d'estudiant és una vida de la que se'n recorda, el que l'ha viscuda, sempre més: les amistats que es fomenten durant els estudis, duren per sempre; sobretot si comencen a l'Institut i perduren després a la Universitat; és la simpatia espontànea que es manifesta quan dos individus que han estat separats per llarga ausència i es troben per casualitat, si han sigut companys d'estudi en un mateix establiment. Es recorden petites escenes del passat, anècdotes que quasi serien desaparegudes però que per els dos amics que es troben tenen el valor d'una reliquia; de seguida s'ofereixen mútuament i es conviden procurant rivalitzar l'un amb l'altre.

Aquesta amistat, aquesta alegria recíproca l'ha pintada de mà de mestre el gran novel·lista Narcís Oller, en la seva novel·la «La Pappellona». Aquesta alegria es manifesta també quan un deixeble es troba amb un catedràtic que havia tingut ja fa temps; és una alegria íntima que en saludar-lo, recorda aquell temps viscut; així em va passar en trobar un dia a la Rambla d'aquesta ciutat al doctor Barjau Pons, catedràtic que era de llengua hebrea de la Universitat de Barcelona, i ell va tenir una gran alegria que anés a saludar-lo, perquè l'hi recordava hores ditxosament viscudes.

Aquesta amistat sempre amb el respecte degut, és la que hi ha d'haver entre el professor i el deixeble i aquesta amistat és la que infiltrava, per dir-ho així, un dels professors

més savis que hi ha hagut a la Universitat de Barcelona, el Dr. Balari i Jovany.

El Dr. Balari feia una meritíssima labor. Els seus deixebles tots volien ésser preguntats, i era tal l'afició que feia despertar que fins en el passeig els seus deixebles s'havien d'ocupar de l'assignatura que explicava. I no solament això sinó que l'esperit fraternal per dir-ho així d'aquell temps, es trasmet amb la vida. No fa pas molt temps que al passeig de Gràcia, em vaig trobar amb antics condeixebles de la classe del Dr. Balari i un d'ells després de presentar-me a tota la seva família va voler de totes maneres que anés a dinar a casa seva.

La vida estudiantil ha d'ésser una vida placèvola. Els coneixements que hem d'adquirir els sabrem millor si podem dedicar-nos més a l'estudi i si aquest estudi es fa sense esforç i d'una manera agradable, com si diguéssim, i és a això que tendeix la pedagogia moderna. També vol fer estudiants perquè es recordin sempre que ho han sigut. I així en les hores amargues de la vida quan contemplem aquells claustres de l'Institut i de la Universitat tenim una alegria íntima d'aquelles hores viscudes allí, que és un agradable record.

F. BOSC ARMET.

ESQUITXOS

Pàgina humorística

El goig del viure

Un company nostre està molt preocupat perquè sofreix la solistària. Que s'alivii.

Tota dona, pel sol fet d'ésser dona, es dona.

Saludem als amics Casals, Martín i Vila per l'èxit que varen obtenir en el seu viatge a Vilabertran per fotografiar aquella església; tiraren 50 fotos i n'han aprofitat 5, és tot un resultat, encara que no ens convenç.

En la fabricació de gerres gregues per a la pròxima exposició la Srta. Ordis s'ha «destapat».

En Marca desde que va amb bata blanca, marca d'allò més.

Hem notat la puja de preu en el mercat de pebrots i tomates.

Per notícies darrera hora, hem sapigut que era que uns companys en fan colecció per l'estreno.

Els que representen «Els Savis de Vilatrista» són veritablement uns savis de Vilatrista.

Estem parats i tots enrabenats.

Adeu germà meu.

Exhala del seu un perfum, regust d'esperor, i un himne immaculat a la vida.

De fit a fit hem vist amb mirada clara, serena, el guerolí florit de la natura, i sentiràs néixer en ton cor un penjolleix de viola que es desenvolupa amb un afany abasagador de viure-la tota aquesta vida, de assaborir-ne tota la gama de llurs plaers i dolors.

Esfuma aquesta boira espessa grisenca que retalla els cantelluts contorns de la pròpia vida, i que és el que et resta per entrar dintre ministeri sagrat d'ella, i esdevindràs meravellat de la sublim bellesa, mil vegades despotricades per ànimes simplistes que sols troben el plaer lluny de l'espiritualitat de la vida en que l'han de recercar font-se en els braços de la no res grollera matèria.

Deixa que ton esport trenqui els motllos de la realitat, i que trenqui lliurament, que recerqui en l'espai no entel·lat per les enbrotidores definicions, el vertader goig del viure, que esdevingui ilusionista, que el tatxin de ni-miador, fet i fer és la millor paga que et pot donar qui no et compèrn, i mantes vegades els somnis es veuen curullats per l'èxit més falaguer.

¡Qui és que no sen una ilusió, una passió! Què és sinó el goig de la vida la suprema aspiració. No la sent qui no és home, però no el teòric, el real de cort i cervell. No ens detinguem ara que som jove, que portem dins el cor enarborada una flama ensesa a tots els ideals i un munt d'esperances en el cap, que germina tans disbarats que em de sapiguer adreçar-les perquè sàpiguen produir.

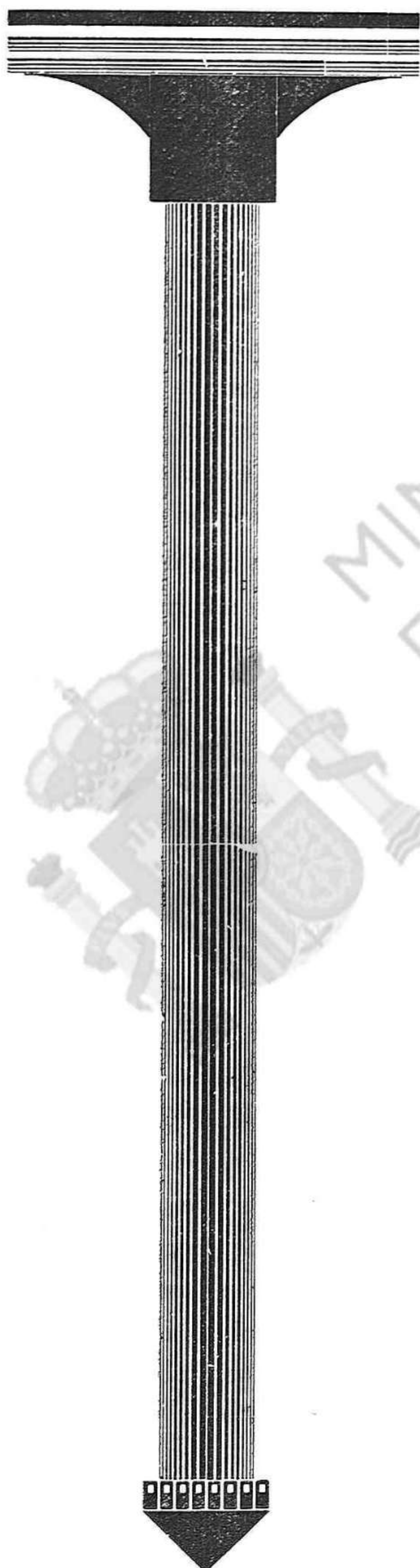
Siguen l'arrel que ens pugui fer desmerèixer dels nostres semblants, no ens detinguem davant res.

El món s'és fet per nosaltres a conquerir-lo i a benerel.

XAVIER ROCALBA.

TREBOL

Un cel...

*Un cel de blavor sincera
és el mantó de Manila
amb que alegre Primavera
va embolcallant la quimera
que li destil·la la vida.*

*Un cel de blavor sincera
fa com els ulls de l'amada,
és la dolça enredadera
que va teixint la quimera
d'una mirada.*

II

*Un cel de núvols trencats
és un blauenc mocador
on s'hi van posant brodats
amb matisos apagats
d'un sol color.*

*Un cel de núvols trencats
que te taques de marfil
on s'hi fonen els brodats
i van naixent estampats
de nou istil.*

III

*Un cel de nit...
un cel de misteri
un cel de fosca meravella
un cel que gronxa l'esperit
amb música estranya i bella
joiell aeri
un cel de nit
com una dolça donzella
que va escoltan fit a fit
el que conta cada estrella*

M. Casals Colldecarrera

Stormy weather

(Article tonto per a savis)

Em trobo davant de l'alb paper. M'han encarregat mitja pàgina i no trobo tema per a desenrotllar-lo (el tema, no pas la pàgina). A fi de donar temps a la Sra. Inspiració, em poso a fer punxa al llapis; Faber n.º 2 etc... (per més detalls vegi's l'avant - passat número d'aquest mateix periòdic).

Aquests jeroglífics que he posat (que digui, que ha posat l'impressor) ací dalt, signifiquen, literalment traduïts, em sembla que és del grec, «tormenta d'aigua», però els que dominem l'anglès ho traduïm per temps borrascosos». I tal ho és el que s'apropa a passos agegantats (fan 2,80 m. cada un; aproximadament com d'ací a allà, potser una mica menys).

Això no ho dic pas perquè ho hagi consultat al Servei me... me... (ara no puc acabar d'escriure-ho, o veure si m'hauré tornat queco) meteorològic de Catalunya o a la Banda Municipal, o perquè fins ara haguem tingut aquest «tiempesito» (pronunciis «tiempesito»; ara amb això de l'Estatut s'ha de parlar bé) sinó perquè aquest pròxim mes de Maig té per als estudiants (per als estudiants no estudiants s'entén) encís ben antipàtic, degut a què durant el seu transcurs sol aconseguir la teva màxima popularitat i poder terrefòric un inofensiu fruit de la família de Cucúrbitàcies (carbassa) que si bé dieu que és bo per a fer sopa, sol tenir freqüentment en poder dels estudiants que hem quedat en dir-ne no «estudiants» efectes contundents.

Una vegada vaig sentir preguntar si la donaven embolicada o no. En quant a aquest punt, no podem fer més que desitjar que caigui una bona pedregada que malmeti la collita.

Com anàvem dient, això del temps sembla que es complaigui en riure's d'un, quan un home sense paraigua, es posa a ploure que és un gust... pels pagesos. En canvi quan un se l'emporta; es posa a fer un sol que un ha de dis-

simular fent veure que el porta com a ombrel·la.

Per excepció, l'altre dia vaig tornar a casa fent sol i sense paraigua, però... es que me l'havien «afeïtat» però tan esmeradament que no li he vist més el pel (s'adverteix als lectors que això és un xisto, per si voleu riure). Ja ho veig. L'única solució que hi ha per a no fer el ridícul, és endurme'l quan el temps es presenti plujós, i després, portarlo a la barberia. Sort que diuen que si ara plou, per Santa Creu prodrem tenir bon... bona pluja.

Ara que parlem de xistos, els hi diré un (protestes) no apte per a impresionables, persones d'abundant secreció cutànea (suor), sords, sord-muts i a més del seu ram i per a persones menors de 61 anys i 8 mesos complerts, que no va acudir-se'n mirant a un home com el que escombrava la voravia.

Un noi amb tipo d'estudiant (definició; cara idiòtica, moviments mandrosos, un badall cada 4 minuts, la cara i els vestits plena de guix de billar, una novel·la sota el braç esquerra) n'està llegint una, sentat sobre un banc (a les cadires fan pagar; si el veieu aposentat en una d'aquestes, mireu pels voltants i no acertareu a distingir-hi un home eternament vestit de vellut i amb una cara patibulària). S'hi apropa un company (cara idiòtica, moviments mandrosos etc., etc...) i aquest li pregunta ¿o llegint novel·les? ¿d'En Salgari? No. ¿d'En Juli Verne? No. ¿Doncs, de qui són? L'altre, meves, (ja s'ha acabat, ja podeu riure).

Bé, com ja dec haver omplert la mitja plana (i si no hi és que facin lletres més grosses) i veig la cara de pomes que hi posen (no pas el comunita) que hi posen, els deixo en tranquil·litat per avui, si és que no han agafat mal de cap (Aspirina; rebutgen imitacions) i fins a un altre.

A, CQLLS.

Un horrible perill per l'humanitat encara que remot

(D'acord als apunts presos en la conferència donada pel professor senyor P. Torres)

Antiguament creien els astròlegs que algun dia el nostre sol es refredaria paulatinament, fins que a la terra estariem completament privats de la seva llum i del seu caló, cosa que faria impossible la nostra vida sobre la terra, morint tots d'una manera desastrosa.

Modernament aquesta teoria és rebutjada ja que encara que això fos possible tardaria molts anys a refredar-se i per aquesta part doncs cap perill no ens amenaça.

Però això ha fet pensar en un altre perill; aquest perill és el de que el sol es posi tant calent que les seves flames arribin fins el nostre astre i ens fassi morir a tots cremats cosa que també no és gens agradable.

Aquesta teoria té com a fonament de que hi ha estrelles que tot de cop i volta prenen molt brill i fan molta claror; sobre la causa d'això han sorgit dues teories: la primera diu que aquesta estrella es fica dins d'una nebulosa que per poc condensada que sigui la seva matèria, degut a la gran velocitat de l'astre i el fregadís que produiria la nebulosa, aquest es posaria incandescent, de la mateixa manera que si posen els aeròlits al entrar dins l'atmosfera de la terra.

La segona teoria s'explica el fenomen de que l'astre es posi incandescent per l'efecte d'explosions, degudes a reaccions i desprendiment de vapors que poden causar una reacció més forta que les demés i que causen l'explosió; aquesta teoria explica el fet per causes internes, en canvi la primera per causes externes.

Les estrelles que sofreixen aquest canvi reben el nom de «nonas» i tenim com a exemple la «nona perseia» que avans portava el nom de «perseia» sol.

De que les estrelles es posesin incandescent es creia era una excepció però ara s'ha vist que són unes nou estrelles anuals que s'

ofreixen el canvi; aquesta xifra sembla petita davant l'enormitat d'astres que hi ha a l'univers, però aquí cal preguntar: Quants anys fa que dura? Suposem una xifra relativament petita, un 300.000.000 anys; multipliquem aquesta quantitat per les nou estrelles anuals que sofreixen el canvi i trobem que l'han sofert 2.700.000.000 astres, nombre que es aproximadament els dels astres que es poden veure, la qual cosa fa suposar que a ne'l nostre sol aquest fenomen es proper; ¿Però sabem a l'any que va començar la conversió de les estrelles en nonas?; per aquest punt doncs no podem preveure la proximitat del perill, encara que a ne'l nostre sol pot pasar-li de la mateixa manera que els hi passa a n'els astres que estan com ell a l'univers.

Si el perill que amenaça al sol es el de la nebulosa podriem estar tranquils perque el nostre sol segueix rutes molt llunyanes a la nebulosa, Per aquest punt doncs no hi ha perill proper ja que totes les estrelles que han estat transformades en «nones» no eren molt allunyades de la nebulosa.

Si en canvi la causa fos una explosió no estem segurs. ja que em de pensar que la nostra terra no es encara «nona» i el seu torn aleshores em de pensar doncs que tant pot passar avui com d'aquí molts anys.

Si això passés seria horrible, l'excès de color insuportable, la vida seria impossible; es calcula que la terra tindria un miler de graus, i fins algunes pedres no suportarien aquestes temperatures.

Així no es pot assegurar la proximitat de perill, però el que si es pot assegurar és de que la terra no és encara «nona», la qual cosa és comprovada en que existeix calça i si hagués sofert els fenòmens, aquesta hauria desaparegut.

Cal fer notar que una de les persones que més han treballat sobre aquesta qüestió és el senyor director de l'Observatori Fabra de Barcelona, En Josep Comes i Solà.

A. CASADEMONT DURÁN.

Notícies

El dia 6 del present va venir a fer una conferència sobre el tema «Empúries» el Sr. Rector de la Universitat Autònoma Catalana, Dr. Pere Bosch Gimpera l'acompanyà en son viatge el Dr. Josep Deulofeu, dega de la Facultat de Farmàcia i concitadà nostre. Aquest feu un gran elogi del seu company, demostrant que és ben merescut el renom que el Dr. Bosch Gimpera té entre la classe científica de tot el món. El dia 7 visità l'Institut per veure les obres de construcció de l'Internat amb que es veu obsequiada la nostra ciutat mercès a l'obra cultural que porta a terme la Generalitat de Catalunya; després es reuní amb els membres del Consell Directiu de dit Internat. El mateix dia fou jubilat el que tant temps fou professor de dibuix en el nostre Institut Sr. Sebastià Escapa, fou despedit amb mostres de benevolença tant per part dels Professors com dels alumnes al felicitar-lo per dit acte ens condolem molt de no poder-lo tornar a veure fent classe dins les nostres aules. I ja que parlem d'aquestes, recordem que ha cada aula que fins ara havia tingut un número d'ara endevant tindrà un nom que recordarà un dels molts grans homes tant de les lletres com de les ciències, entre altres noms hi hem vist els de Ausies March l'home amb que comença la reneixença a Catalunya, Monturiol, el gran figuerenc que inventa el submarí Ramon i Cajal l'ilustre bacteriòleg, Jacint Verdaguer el més gran poeta català modern i d'altres que en aquest moment no recordo però que no vol dir això que sian menys importants en la història de la Cultura catalana;

PIF

Nocturn

La ciutat dorm als nostres peus; li fa de sostre un magnífic cel sembrat d'estrelles. Una lluna grasa i rodona fa l'ullet als gats de les teulades. Els arbres del camí que segueixo s'alcen com fantasmes estirant els braços per agafar-nos i em recorden el jardí i els fantasme que es banya en la blanca llum de la lluna de «El fantasma de Caterville» de Oscar Wilde. Hi ha un silenci imponent... de prompte se sent un cruxit... ens girem... res... algún arbre. els peus trepitjen la sorra seca i fan un soroll monoto que trenca la monotia de la nit, els dos sorolls ensems conviden a tancar els ulls i ha pensar en dormir. Fs veuen dues files d'arbres que surten de la ciutat i que formen com un pou per sobre de la carretera blanca.

Escampats per la plana i com grups de llumets es distingeixent els pobles dels contorns, a vegades veiem un sol llum aïllat que ens recorda el del compte. Al lluny es retallen en el clar del cel les siluetes de les muntanyes que es van abaixant fins que arriben al nivell del mar en aquest punt es veu una línia blanca que sembla paralela a la del oritzó i que és formada per l'escuma de la cresta de les ones al trencar-se en la platja i mes lluny i ja en mar lliure es veu la lluna reflexada en l'aigua que riçada pel vent forma un mirall de mil facetes en el que s'emmiralla aquella com una dona coqueta en son mirall de varies llunes.

Lluís Martín Serra.

El nostre treball

Ha arribat el dia en que per segona vegada el Claustre us ha reunit per assistir a la nostra vetllada artísticocultural. L'any passat resultà un èxit representant-se «La Barca dels Afligits i unes boniques cançons dirigides pel mestre Gratacós avui ja pensant que l'èxit no serà ni la meitat del de l'any passat oferim al nostre públic «Els savis de Vilatrística» de Rossinyol, comedia en la que ofereix el seu mes pur istil. Cantarem també unes cançons dirigides pel mestre ja anomenat.

El repartiment de la comedia serà: Julia, A. Llorens; Donya Gertrudis, C. Juandó Marcela, R. Huerta; Engràcia, M. Figa; Plini, R. Ixart; Enric, F. Casellas; Don Tomàs, A. Casademont; Doctor Dalmau, J. Salleres; Canononge Magistral, R. Pallisera; Don Sever, Ll. Martín; Don Gumersindo, J. Vila; Sr. Pascual J. Vayreda. Nois i noies. Apuntador i transpunts.

La Redacció

Fontdecaba

sastre

Rambla, 22

Figueres

Farmàcia del

Doctor Martín

Anàlisis d'aigua, llets, sang, orina, pus i
productes patològics

Específics

**Drogues, Queviures
i Colonials a l'engròs**

Francesc Guillamet Naspleda

Despatx: Prat de la Riba, 14 i 16

Telèfon, 51 R.

Dipositari exclusiu de l'acreditat

Lleixiu CONILL

Calçats

El Transwaal

Figueres

Gran Centre d'Específics

Farmàcia Perxas

Acurats despatx

Rambla FIGUERES

Joaquim Vinyoles

Ofereix els seus serveis

Mestre de cases

Olivars, 14

FIGUERES

Imp. Empordanesa, Tins, 5, Figueres

Farmàcia

C a s t e l l v í

Figueres

Antiga Casa Massot

Plaça de la República, 25 i 26

**Rebudes les nove-
tats de Primavera**

**Gramofonos y discos
Radio-Telefonia
Retratos de todas clases
Articulos fotograficos**

**Fotografia
T O R T**

Monturiol, 18

Caamaño, 17

Sastreria

G O U

Carrer President Macià, 28

FIGUERES

"El prestigi d'un trajo ben tallat, existeix. Anan ben abillat és la decissió raonada d'un home ínteligent. El seu èxit a la vida rendeix en gran part en la seva correcció persistent i el seu vestir el·legant."

No oblideu que

Puig - París

vesteix bé.

Gran Hotel Lombart

Grans Reformes

**Rambla
Figueres**

Farmàcia

Deulofeu

Figueres